

[Hans Hansen.]

Statsbaner er; men jeg tror ogsaa; det er umuligt for den højtærede Minister ved et Udvalgs Nedsættelse at udklække saadanne.

Interessant er det at læse de smaa Meddelelser i Bladene i denne Tid om de engelske Jernbaner, der, som bekendt, drives af private Aktieselskaber. De drives af fire store Aktieselskaber, og overfor hvert af dem er de danske Statsbaner en Lilliputforretning. Der er der naturligvis den samme Konkurrence med Biler som overalt i Verden; men medens man der prøver paa at indrette sig efter Tidens Krav, saa synes det, som om man herhjemme hos den Forretning, som har været saa meget omtalt ved denne Behandling, finder en blodløs Mekanisme, der er ude af Stand til at følge med i Udviklingen.

I Anledning af mine Udtalelser har Bladet „Politiken“ henvendt sig til Generaldirektøren for de danske Statsbaner, der ifølge Bladet har udtalt, at hvis Funktionærerne skulde drive Banerne, skulde de have en Slump Penge med. Det kunde i øvrigt være interessant at faa at vide, hvor mange Penge Generaldirektøren mener der skal bruges, interessant til Bedømmelsen af Værdien af Statens Aktiv og for Resten ogsaa interessant til Bedømmelsen af Ledernes Evne til at administrere dette Aktiv.

Ogsaa Formanden for Jernbaneforbundet har udtalt sig til Bladet „Politiken“. Han vilde sove paa Sagen. Jeg tror ærligt talt, der er sovet rigeligt paa den Sag. De Drømme, der er drømt om, at Staten kan drive Jernbanerne eller en hvilken som helst anden Forretning rentabelt, vil vistnok efterhaanden blive afløst af den graa og kolde Virkelighed.

Det centrale i hele dette Spørgsmaal er for mig ikke, om en offentlig Forretning kan drives rentabelt, men derimod dette, at Staten, naar den driver Forretningen, da i Virkeligheden efter min Mening er ude af Stand til at varetage det, der efter min Mening skal være Statens vigtigste Opgave, nemlig at være en upartisk Værner for Retten. Naar Staten driver Forretning, bliver den netop partisk og lægger Hindringer i Vejen for det private Erhvervsliv, naar dette vil drive Forretning i samme Branche. Naar Staten er Forretningsfører, bliver den derfor ude af Stand til at varetage sin virkelige og nødvendigste Opgave.

Jeg venter ikke, at ærede Medlemmer vil godkende denne Betragtning, men jeg tror, at det gamle Ord: Nød lærer nogen Kvinde at spinde, vil gøre sig gældende og faa baade Statsbanerne og mange andre

Forretninger, der nu er paa Statens Hænder, ud af Statens Omraade. Det er naturligvis ikke afgjort nødvendigt, at det bliver Funktionærerne, der overtager Banerne, et privat Selskab vil rimeligvis lige saa godt her som i England kunne drive de danske Statsbaner med Koncession.

Jeg vil gerne gøre et Par Bemærkninger af mere politisk Art. Den højtærede Statsminister og det ærede Medlem Hr. Pinholt har under Finanslovdebatten været uenige om, hvorvidt det var Regeringen, som sad fra 1913—20, eller Regeringen, der sad fra 1920—24, der havde størst Skyld i den Gældssituation, hvori Staten befinder sig. Den højtærede Statsminister udtalte, at den Regering, der frattraadte i 1924, havde forøget Statens Gæld med ca. 300 Mill. Kr., og det ærede Medlem Hr. Pinholt kvitterede med at udtale, at Regeringen, der frattraadte i 1920, havde forøget Statens Gæld siden 1913 med 560 Mill. Kr.

Det forekommer mig, at begge Parter har Ret, og at det ogsaa kan siges, at begge Parter har lige stor Skyld, fordi begge Parter i Enighed i August 1914 ved Augustloven skabte netop de Betingelser, der hidførte den Situation, som det ærede Medlem Hr. Pinholt omtalte; og da Kronen saa fra 1920 begyndte at gaa imod Pari paa Trods af alle politiske Handlinger og efter et Par Aars Forløb var naaet op imod godt 80 Points, var det igen begge de paagældende Parter, der var enige om ved Landmandsbankpolitikken at skabe nye Betingelser for Seddelinflation, der alt sammen virkede hen til, at Statens Gæld blev forøget.

Jeg tror derfor, at begge Parter uden Skade kunde spare sig deres Anstrengelser med at udrede Skyldspørgsmaalet og gaa ind i et Arbejde for at gøre Fejlen god igen ved at søge Midler til Nedbringelse af den Statsgæld, som det forekommer mig, de paagældende Parter har lige stor Skyld i.

Til sidst vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger i Anledning af en Skrivelse fra Danmarks Lærerforening til den højtærede Undervisningsminister angaaende Skolens Tilsyn og Skolens Styrelse i den kommende Tid. Danmarks Lærerforening giver heri Udtryk for sine Ønsker i saa Henseende.

I denne Skrivelse findes en Udtalelse angaaende Afskedigelse uden vedkommende Lærers egen Begæring. Danmarks Lærerforening henviser dette Spørgsmaal til Løsning efter en Bestemmelse derom, som findes i et af Regeringen i 1924 fremsat Lovforslag om Skolens Styrelse og Tilsyn, i Henhold til hvilken Afgørel-